

ارایه مدل مسئولیت پذیری ورزشی بازیکنان لیگ برتر والیبال کشور

نغمه ساجدی^۱، حسین سپاسی^{۲*}، پریوش نوربخش^۳

۱- دانشجوی دکتری گروه مدیریت ورزشی، واحد کرج، دانشگاه آزاد اسلامی، کرج، ایران ۲- استاد گروه مدیریت ورزشی، واحد کرج، دانشگاه آزاد اسلامی، کرج، ایران ۳- استاد گروه مدیریت ورزشی، واحد کرج، دانشگاه آزاد اسلامی، کرج، ایران

تاریخ پذیرش: ۱۴۰۰/۰۷/۱۲

تاریخ دریافت: ۱۴۰۰/۰۴/۰۹

Presenting a Model of Sport Responsibility in Iranian Volleyball Super League Players

Naghmeh Sajedi¹, Hossein Sepasi^{2*}, Parivash Nourbakhsh³

1- PhD Student of Department of Sport Management, Karaj Branch, Islamic Azad University, Karaj, Iran

2- Professor of Department of Sport Management, Karaj Branch, Islamic Azad University, Karaj, Iran

3-Professor of Department of Sport Management, Karaj Branch, Islamic Azad University, Karaj, Iran

Received: (2021/06/29) Accepted: (2021/10/03)

Abstract

The purpose of this study was to present a model of sport responsibility in Iranian volleyball super league players. The research method was mixed (qualitative-quantitative) with exploratory approach. The statistical population was in the qualitative part of the experts and in the quantitative part of the players of the volleyball super league. Statistical sample in the qualitative section of 24 experts by purposive sampling method and in the quantitative section, considering that between 5 to 10 people were needed for each item, so 360 people were selected by stratified random sampling method. The research tool was in the qualitative part of semi-structured interviews. The results of this interview were designed in the form of a questionnaire with 3 main factors and 11 sub-factors. The construct validity of questionnaire was confirmed by exploratory and confirmatory factor analysis. Adequacy of sample size was reported $KMO=0.78$ and the indicators of goodness of fit of the model fit the final model to 3 factors of individual, group and organizational responsibility. Sports managers and officials of federations and athletes of the country can use the results of this research to improve, develop and increase the responsibility of athletes and to develop sports, by increasing responsibility and attracting more sports enthusiasts and supporting and positively influencing society is a valuable step to play.

Keywords

Individual, Group, Organizational, Participation, Sport Responsibility .

چکیده

هدف تحقیق حاضر را طراحی الگوی مسئولیت پذیری ورزشی بازیکنان لیگ برتر والیبال کشور تشکیل داد. روش تحقیق آمیخته (کیفی-کمی) با رویکرد اکتشافی بود. جامعه آماری در بخش کیفی خبرگان و در بخش کمی بازیکنان لیگ برتر والیبال بود. نمونه آماری در بخش کیفی ۲۴ نفر از خبرگان به روش نمونه‌گیری هدفمند و در بخش کمی با توجه به اینکه برای هر گویه بین ۵ تا ۱۰ نفر مورد نیاز بود، بنابراین ۳۶۰ نفر به روش طبقه‌ای تصادفی انتخاب شدند. ابزار تحقیق در بخش کیفی مصاحبه‌های نیمه ساختار یافته بود که نتایج برگرفته از این مصاحبه در قالب یک پرسشنامه با ۳ عامل اصلی و ۱۱ عامل فرعی طراحی شد. روایی سازه پرسشنامه از طریق تحلیل عاملی اکتشافی و تائیدی مورد تائید قرار گرفت. کفایت حجم نمونه $KMO=0.78$ گزارش شد و شاخص‌های آزمون نیکویی برازش تناسب مدل، مدل نهایی را ۳ عامل مسئولیت پذیری فردی، گروهی و سازمانی مورد تائید قرار داد. مدیران ورزشی، مسئولین فدراسیون‌ها و ورزشکاران کشور می‌توانند از نتایج این تحقیق در بهبود، پیشرفت و افزایش مسئولیت‌پذیری ورزشکاران استفاده لازم را ببرند و برای توسعه ورزش، با افزایش مسئولیت‌پذیری و جلب بیشتر علاقمندان به ورزش و حمایت و تاثیرگذاری مثبت در جامعه گام ارزنده‌ای را ایفا کنند.

واژه‌های کلیدی

سازمانی، فردی، گروهی، مسئولیت پذیری ورزشی، مشارکت

مقدمه

مسئولیت‌پذیری مفهومی است که انسان‌ها همواره در زندگی فردی و اجتماعی با آن در ارتباط هستند. یکی از روش‌های موثر در بررسی راهکارهای قبول مسئولیت و احساس تکلیف در قبال آن مسئولیت ورزشی است. فرد با ورود به یک رشته ورزشی و به دنبال آن قبول مسئولیت می‌آموزد که وظیفه و نقشی را که قبول کرده است در چارچوب هنجارها به نحو احسن انجام دهد. از دیدگاه علمی، ورزش استراتژی کلیدی در ترویج مسئولیت‌پذیری فردی و اجتماعی است که باعث رفتارهای اجتماعی مثبت در جوانان می‌شود و توسعه رفتارهای مثبت فردی و اجتماعی منجر به مشارکت طولانی مدت ورزشی می‌شود. تاثیر انگیزه‌های ورزشکاران برای شرکت در ورزش بستگی به سطوح مسئولیت‌پذیری فردی و اجتماعی آنان دارد (۱۵). مسئولیت‌پذیری فردی به توانایی پاسخگویی و مسئولیت‌پذیری اجتماعی به تنظیم مناسب برای رسیدن به اهداف، اقدامات و موفقیت درون تیم توسط تیم و افراد اشاره دارد. مسئولیت‌پذیری سازمانی که طیف وسیعی از موضوعات از جمله تعهد، اخلاق، رفتار شهروندی سازمانی و از این قبیل را در بر می‌گیرد (۱۷). مشبکی و خلیلی شجاعی (۲۰۱۰) معتقدند که مسئولیت‌پذیری فردی اساس مسئولیت‌پذیری گروهی است زیرا گروهی از افراد با هم فرهنگ مسئولیت‌پذیری اجتماعی را مشخص می‌کند (۱۹). بر اساس تحقیق مارتینز، روسادو، فریا و بیسکایا (۲۰۱۷) انگیزه‌های افراد (ورزشکاران) درک بهتری از مسئولیت‌پذیری فردی و اجتماعی را فراهم می‌کند (۱۸). دو، باتاچارا و سن، (۲۰۱۳) معتقدند تعجبی ندارد که اکنون سازمان‌ها به موضوع مسئولیت‌پذیری اجتماعی توجه ویژه‌ای کنند و به طور روزافزونی سرمایه‌گذاری شان را در این برنامه‌ها افزایش دهند (۸). واضح است که عملکرد سازمان‌ها بر جامعه تاثیر مستقیم و غیر مستقیمی می‌گذارد، از این رو سازمان‌هایی که نتوانند خود را با این اصل مهم سازگار کنند، در عرصه عمل موفق نیستند و نمی‌توانند جایگاهشان را در جامعه حفظ کنند یا آن را بهبود بخشند، در نتیجه بقای خود را در معرض خطر جدی خواهند دید. نتیجه این که امروزه، نیاز به پژوهش‌های گسترده‌ای در خصوص مسئولیت‌پذیری محسوس است (۲۲).

آگونیس، گلاواس^۲ (۲۰۱۲) به این نتیجه رسیدند که افزایش شدت توجه و علاقه به موضوع مسئولیت‌پذیری اجتماعی سازمان موجب شده است حجم عظیمی از پژوهش‌ها با تاکید بر سطح کلان سازمانی به این موضوع بپردازند (۲). هرچند این گونه پژوهش‌ها درباره چگونگی تاثیر سیاست‌های مسئولیت‌پذیری اجتماعی سازمان بر نتایج کسب و کار، اطلاعات مناسبی را در اختیار قرار می‌دهند. در عین حال، آگاهی زیادی درباره نقش مسئولیت‌پذیری اجتماعی سازمان از دید کارکنان سازمان در دسترس نیست (۱). در واقع، حدود ۴ درصد از پژوهش‌هایی که در خصوص مسئولیت‌پذیری اجتماعی سازمان در مجله‌های معتبر و اصلی مدیریت و روان‌شناسی منتشر شده‌اند، بر سطح فردی تمرکز کرده‌اند (۲). نه تنها سازمان‌های صنعتی بلکه امروزه چنین احساس می‌شود که مدیریت سازمان‌های غیر صنعتی و غیر انتفاعی از جمله سازمان‌های ورزشی نیز باید به مسئولیت‌پذیری و نیازهای سازمانی کارکنان خود توجه ویژه نشان دهند (۴). در مطالعات گذشته و در آغاز قرن ۲۱ مسئولیت‌پذیری اجتماعی نظریه غالبی در زمینه اقتصاد و توسعه ارزش‌های مادی و معنوی جامعه به شمار می‌رود. در این نظریه انتظارات رو به گسترش سازمان‌ها در ارتباط با استانداردهای محیطی و اجتماعی مورد بررسی قرار می‌گیرد. آنچه از طرح نظریه مسئولیت‌پذیری اجتماعی مورد توجه مدیران سازمان‌ها قرار می‌گیرد این مطلب است که ایده و نظریه جالبی برای بررسی عملکرد سازمان‌ها بویژه اخیراً سازمان‌های ورزشی کشورها بشمار می‌رود (۴). نه تنها پرسش مهمی که برای علاقه‌مندان قبل از اینکه مطالعاتی در زمینه مسئولیت‌پذیری انجام دهند این بود که چرا سازمان‌ها نیاز دارند که مسئولیت کارکنانشان را در جهت برآورد نیازهای اجتماعی سازمان توسعه دهند؟ شارما^۳ (۲۰۱۳) معتقد است که قصد سازمان‌ها این است که رضایت بیشتر مشتریان را جلب نمایند. ولی با وجود این، وی اضافه می‌کند که اگر بخواهیم به موضوع مسئولیت‌پذیری موشکافانه‌تر نگاه کنیم، به این نتیجه می‌رسیم که به قول ایشان "گروهی از افراد در یک شرکت، در یک سازمان ورزشی، و یا مثلاً در یک فدراسیون دور هم گرد می‌آیند تا اینکه بتوانند کاری را که

تیم می‌تواند در بهبود مسئولیت‌پذیری در جامعه داشته باشند فراهم آورده اند. قراین نشان می‌دهند که تیم‌های ورزشی در مقایسه با سایر کسب و کارها به علت ارزش سرگرم کننده مشهودی که دارند، مورد استقبال بی نظیر افراد جامعه قرار می‌گیرند. بازیکنان این تیم‌ها توجه متفاوت تری از سایر کسب و کارها نسبت به خود به لحاظ موقعیت اجتماعی که کسب کرده‌اند بدست آورده‌اند. امروزه رسانه‌ها حوزه ورزش را به شکلی کامل تری تحت پوشش قرار می‌دهند و چنین به نظر می‌رسد که عموم مردم از مسئولیتی که اجتماع بر عهده آنها قرار داده است نسبت به گذشته آگاهی بیشتری کسب کرده است.

مسئولیت پذیری خاصی که بازیکنان یک تیم ورزشی در مقایسه با سایر کسب و کارها دارند این است که بسیاری از شهروندان با تیم شناخته می‌شوند و یک تعلق هیجانی خاصی نسبت به موفقیت یا تلاش‌های تیم محبوب خود نشان می‌دهند. این نوع رابطه، مبنایی برای بخش مسئولیت‌پذیری بازیکنان از یکسو و سازمانی که عهده دار آن حوزه ورزشی است فراهم می‌کند.

مسئولیت ورزشی که سازمان‌های ورزشی برای بازیکنان یک تیم ورزشی موفق فراهم می‌آورند موجب ترویج الگوی رفتاری خاصی بین شهروندان می‌شود. هر چند سایر کسب و کارها شاید مزایای واقعی و معنی داری نظیر حقوق و دستمزد، مزایای رفاهی و خدمات برای کارکنان ارایه می‌کنند، اما سخت است تصور شود گروهی از کارکنان صورت خود را رنگ کنند تا عملکرد سازمانشان را ترغیب نمایند (۸).

همچنین باور این نکته دشوار است که سازمانی وجود داشته باشد که مثلاً ۵۰ هزار صندلی را در یک استادیوم در اختیار مشتریان قرار دهد که با لباس و لوگوی مخصوص شرکت روی آن صندلی‌ها بشینند.

در پرتو رابطه خاصی که یک جامعه با بازیکنان تیم‌های ورزشی بوجود آورده است، یکی از نقش‌های اصلی بازیکنان بالا بردن سطح آگاهی عموم و آموزش غیر مستقیم و تاثیرگذاری بر محیطی که در آن زندگی می‌کنند. با توجه به شدت رابطه تیم و شهروندی، باید هدف بازیکنان یک تیم ورزشی بهبود آگاهی جامعه مورد نظر و ارتقاء این رابطه باشد. بیشتر سازمان‌های ورزشی اساسنامه اخلاقی و حرفه‌ای برای نظارت بر مسئولیت‌پذیری فردی و گروهی بازیکنان در رده‌های مختلف تهیه کرده‌اند.

آنها نمی‌توانستند به طور انفرادی در جهت توسعه اهداف سازمان خود انجام دهند، حال با قبول مسئولیت پذیری اجتماعی بتوانند به طور دسته جمعی انجام دهند" (۲۵).

موضوع مهمی که محققان در پذیرش مسئولیت اجتماعی به آن اشاره می‌کنند این است که سازمان‌ها مسئولیت‌هایی در ارتباط با خواسته‌ها و نیازهای مشتریان در بیرون سازمان دارند. با اینکه نظریه مسولیت‌پذیری بر این هماهنگی تاکید می‌کند، ولی اغلب نگرش مشتریان یک برند (نام نما)، تماشاچیان یک رویداد و یا هواداران یک تیم ورزشی آن چیزی نیست که انتظار داشتند. جلب نظر مشتریان، گردشگران، هواداران ورزشی مطلب ساده‌ای بشمار نمی‌رود و بایستی در مورد مسئولیت‌پذیری سازمان‌های ورزشی به ویژه عملکرد بازیکنان تیم‌های آن دسته از فدراسیون‌های کشور که در سال‌های اخیر در کسب مقام‌های جهانی موفق عمل کرده‌اند و به لحاظ اجتماعی مسئولیت‌پذیری آنها مورد توجه علاقه مندان و طرفداران از یکسو و مدیریت سازمان از سوی دیگر قرار گرفته است تحقیق و بررسی انجام پذیرد.

مسئولیت پذیری یک ویژگی است که معمولاً به صورت نگرش در حیطه عاطفی فرد قرار می‌گیرد و از آن به عنوان یک متغیر عمده و اساسی در آن دسته از رفتارهای اجتماعی نام برده می‌شود که در اجتماع جایگاه در خور توجهی دارد. مسئولیت‌پذیری مفهومی است که نه تنها می‌تواند در احترام به تفاوت‌های فردی و گروهی ابزار خوبی به شمار رود بلکه برای حفظ انسجام در ارزش‌های اخلاقی و حرفه‌ای سازمان‌ها نیز مورد توجه قرار گیرد.

مسئولیت پذیری فردی در مقایسه با مسئولیت گروهی مفهومی جدید است اما قدمتی برابر با قانون طلایی دارد " با دیگری طوری رفتار کنید که دوست دارید با شما رفتار شود ". مشیکی و خلیلی شجاعی (۱۳۸۹) مسئولیت‌پذیری فردی را اساس مسئولیت‌پذیری گروهی دانستند (۱۹). در یک تعریف علمی از مسئولیت‌پذیری می‌توان گفت "آن شایستگی است که ما را قادر می‌سازد مراقب تلاش‌های کاری خود باشیم و در راه علائق دیگران و گروه‌هایی خدمت کنیم که خارج از حیطه نیازهای فردی، اهداف و نگرانی‌هایمان قرار دارند (۴).

اخیراً حتی دولت‌ها بواسطه جایگاه و مسئولیتی که سازمان‌های ورزشی در جلب نظر افراد جامعه در توسعه مسئولیت‌های اجتماعی دارند، پشتیبانی سازمانی و مالی گسترده‌ای برای مشارکت و نقشی که مثلاً بازیکنان یک

قرار دهد.

روش تحقیق

روش تحقیق حاضر از نوع آمیخته (کیفی- کمی) با رویکرد اکتشافی بود. جامعه آماری در بخش کیفی شامل ۲۴ نفر از خبرگان بود. جامعه در دسترس این تحقیق را کلیه بازیکنان حاضر در ۱۲ تیم والیبال مردان و ۷ تیم والیبال بانوان به همراه کلیه بازیکنان دعوت شده به اردوی تیم‌های ملی والیبال در رده‌های بزرگسالان، جوانان و نوجوانان که در مجموع تعداد ۳۶۰ نفر بودند تشکیل داد. در بخش کیفی برای انجام مصاحبه نیمه ساختاریافته و ساخت پرسشنامه از خبرگان به روش نمونه‌گیری هدفمند و تکنیک نمونه‌گیری گلوله برفی انتخاب شده‌اند. در جلساتی که با هماهنگی قبلی با خبرگان ورزشی از جمله کارشناسان فدراسیون والیبال، سرمربی و مربی تیم‌های ملی مردان و بانوان، و در نهایت تعدادی از روساء، نواب رئیس و دبیرکل چند فدراسیون ورزشی که از تجارب فراوانی نیز در زمینه مسئولیت‌پذیری ورزشکاران برخوردار بودند، برگزار شد. این جلسات ابتدا اطلاعاتی در رابطه با تحقیق حاضر در اختیار آنها قرار گرفت و سپس از آنها خواسته شد تا با توجه به تجربیات خود خلاصه‌ای از عواملی که با مسئولیت‌پذیری ورزشکاران رابطه دارند بیان کنند. نمونه‌گیری در بخش کیفی تا زمان اشباع نظری داده‌ها ادامه یافت (۲۴ نفر). در بخش کمی نیز با توجه به اینکه برای هر سوال بین ۵ تا ۱۰ نفر لازم بود، بنابراین ۳۶۰ نفر به روش طبقه‌ای تصادفی نمونه آماری را تشکیل دادند. ۱۵۰ نفر به صورت مجزا از نمونه آماری به منظور تحلیل عامل اکتشافی در نظر گرفته شده است زیرا بر طبق نظر بیرنه (۲۰۱۶) برای تحلیل عامل اکتشافی حداقل حجم نمونه ۱۵۰ نفر است. ساخت پرسشنامه محقق ساخته در دو مرحله انجام شده است. در مرحله اول به بررسی ادبیات و مبانی نظری مرتبط با مسئولیت‌پذیری پرداخته شد. سپس مصاحبه، به طور نیمه ساختار یافته، با خبرگان جهت تعیین عوامل انجام گرفته است. در ابتدا توضیحاتی در ارتباط با موضوع تحقیق ارائه شد و از آنها خواسته شد تا نظر خود را در ارتباط با هر یک از عوامل یا عوامل دیگر مد نظر آنان عنوان کنند. مراحل تجزیه و تحلیل داده‌های جمع‌آوری شده از مصاحبه در سه مرحله کدگذاری انجام می‌شود. در مرحله اول، مقوله‌های اولیه اطلاعات در خصوص پدیده در حال مطالعه را، به وسیله بخش بندی اطلاعات شکل می‌دهد. در این تحقیق کد باز

جاکوئر (۱۹۹۹) معتقد است مسئولیت‌پذیری محرک مهمی در توجه بیشتر به جامعه در فعالیتهای سازمانی به شمار می‌آید. هر چند که تمرکز بر موضوعات اجتماعی مفهوم جدیدی نیست (۸). مشبکی و خلیلی شجاعی (۱۳۸۹) به این نتیجه رسیدند که در مورد نحوه تعامل اخلاق و مسئولیت اجتماعی برخی از صاحب نظران معتقدند که اخلاق با نحوه رفتار فرد در داخل سازمان و در خارج سازمان ارتباط دارد (۱۹).

مسئله مسئولیت‌پذیری بازیکنان تیم‌های ورزشی موضوع مهمی در مطالعات مدیریت رفتار سازمانی بشمار می‌رود ولی با این حال تحقیقات اندکی در این زمینه انجام شده است. مارتینز و دیگران (۲۰۱۷) با مطالعه ۵۱۷ ورزشکار نتیجه گرفتند وظیفه محوری ارتباط قوی با مسئولیت‌های فردی و اجتماعی دارد (۱۸). اسکارتی و دیگران (۲۰۱۵) تنظیم انتظارات، فرصت برای موفقیت، وظایف، حق انتخاب، احترام، کمک به دیگران، تشویق دیگران و انگیزه مشارکت را در ارزیابی مسئولیت‌پذیری را مورد شناسایی قرار دادند (۱۰). رایت و کرگ (۲۰۱۱) مسئولیت رفتارهای فردی و اجتماعی که باعث احترام به خود و دیگران می‌شود را در برنامه ریزی فعالیت‌های بدنی مورد تاکید قرار دادند (۲۹).

هر چند سطوح مختلف انگیزش و درگیری با توسعه صلاحیت‌های اجتماعی مثبت مرتبط بوده است، اما بیشتر تحقیقات نتوانسته‌اند این ملاحظات را در زمان ارزیابی مسئولیت اجتماعی و فردی لحاظ نمایند. این شکاف در چیدمان ورزشی مشهود است با توجه به اینکه تحقیقات موجود بر مبنای تئوری بوده و ارائه گر نتایج تجربی برای درک نحوه تحقق مسئولیت‌پذیری ورزشکاران نیست، لذا ساختارهای درگیری و انگیزشی باید در تحقیقات متمرکز بر توسعه مسئولیت اجتماعی و فردی لحاظ شود. چنین به نظر می‌رسد که اکنون در کشورمان به مطالعه بیشتری نسبت به گذشته در زمینه تاثیر بازیکنان تیم‌های ورزشی و آگاهی از سطوح مسئولیت‌پذیری ورزشی نیاز است. محققان معتقدند که مسئولیت‌پذیری مفهوم بسیار گسترده‌ای است و عوامل متعددی می‌توانند در توسعه و ترویج مسئولیت‌پذیری ورزشکاران نقش دارند. بنابر این، این تحقیق امیدوار است بتواند عوامل مسئولیت‌پذیری ورزشی بازیکنان لیگ برتر والیبال کشور را مورد شناسایی

نهایی دوباره بازبینی و با ادبیات تحقیق مقایسه گردیده است. که محقق در این مرحله به ۱۱ حوزه دست یافت که در جدول ۱ گزارش شده است.

اولیه از ۳۴ مصاحبه انجام شده ۱۶۴ کد بدست آمد. در مرحله دوم ویژگی‌ها و ابعاد حاصل از کدگذاری باز تدوین شده و سر جای خود قرار می‌گیرد تا دانش فزاینده‌ای در مورد روابط ایجاد گردد. در این مرحله تمامی کدهای باز

جدول ۱. مقوله محوری و کدهای باز نهایی

مقوله های محوری	کدهای باز نهایی
مسئولیت پذیری درونی	لذت بردن از رشته وقف رشته ورزشی انگیزه پیشرفت صداقت راستگویی
مسئولیت پذیری بیرونی	برقراری ارتباط با هواداران حفظ محیط زیست حضور در خیریه‌ها کمک کردن شهرت توانایی بیشتر برای کمک به مردم
احترام به قوانین	احترام احساسات مسئولین همدردی
قدرت تعامل با هم تیمی	وظیفه کمک به دیگران
شرکت در اجتماع	انجام تمرینات هویت مستقل
تعامل گروهی	درک احساسات احساس آرامش خلاقیت هم تیمی
تعهد اخلاقی	تبادل نظر با بازیکنان تشویق و حمایت
موفقیت سازمانی	هوشیاری ذهنی مهارت‌های موفقیت
تعهد سازمانی	بدگویی آرام کردن فضای متشنج تعهد
اعتماد سازمانی	پیشنهادهای مثبت و راه حل مدار قوانین نانوشته تغییر روند
رفتار شهروندی	مشکل در روند انجام کار یا محیط تیم بازخوردها از طرف سازمان/باشگاه تصمیمات اساسی.

انتخابی بر اساس نتایج کدگذاری باز و کدگذاری محوری

مرحله سوم استفاده از کدگذاری انتخابی بود. که کدگذاری

مصاحبه شوندگان داده شد تا پرسشنامه را از نظر مطلوب بودن عبارات به لحاظ وضوح (استفاده از واژه‌های ساده و قابل فهم)، کاربرد زبان مشترک (پرهیز از به کارگیری واژه‌های فنی و تخصصی) مورد بررسی قرار دهند سپس نظرات آن‌ها اعمال گردید. همچنین به منظور بررسی پایایی مصاحبه از روش توافق درون موضوعی دو کدگذار استفاده گردید. به همین منظور از یک دانشجو مقطع دکتری مدیریت ورزشی درخواست شد تا به عنوان همکار پژوهش در بخش کدگذاری در پژوهش حاضر مشارکت نماید؛ سه مصاحبه انتخاب شد و نتایج حاصل از کدگذاری دو نفر در جدول ۲ گزارش شده است. همچنین درصد پایایی درون موضوعی از فرمول ذیل محاسبه گردید.

$$\%100 = \frac{\text{تعداد توافقات} * 2}{\text{کل تعداد کدها}} \text{ درصد توافق موضوعی}$$

جدول ۲. پایایی داده‌های کیفی

عنوان مصاحبه	تعداد کل کدها	تعداد توافقات	عدم توافقات	پایایی باز آزمون
مصاحبه اول	۲۰	۸	۱۲	۰/۸۰
مصاحبه دوم	۱۹	۷	۱۲	۰/۷۳
مصاحبه سوم	۱۲	۵	۷	۰/۸۳
جمع	۵۱	۲۰	۳۱	۰/۸۰

آموس^۵ نسخه ۲۳ استفاده شد.

یافته‌های تحقیق

طبق نتایج یافته‌های توصیفی، ۶۷/۸ درصد بازکنان والیبالی مرد و ۳۲/۲ درصد زن بوده‌اند. تحصیلات ۳۱/۱ درصد بازکنان زن و ۱۸ درصد بازیکنان مرد کارشناسی و بالاتر بوده است بنابراین بازیکنان زن از نظر تحصیلات بالاتر از بازیکنان مرد قرار داشتند. ۴۹/۱ درصد بازیکنان زن و ۵۷/۴ درصد بازیکنان مرد سابقه حضور در تیم ملی را نداشته‌اند. میانگین سنی بازیکنان زن ۲۱/۱۹ و بازیکنان مرد ۲۳/۵ بوده است بنابراین بازیکنان زن از نظر سنی جوان‌تر از بازیکنان مرد بوده‌اند.

با استفاده از آزمون KMO از کفایت نمونه‌گیری اطمینان حاصل شد. این شاخص در دامنه صفر تا یک تغییر می‌کند.

انجام گرفت. که در نهایت هر کدام از حوزه‌ها در ۳ مولفه اصلی قرار گرفت. در نتیجه با توجه به دیدگاه مصاحبه شوندگان، مطالعه کتب و مقالات علمی و اینترنتی و مدل برخاسته از تحقیق، ۳ عامل اصلی و ۱۱ مولفه برای پرسشنامه مسئولیت‌پذیری ورزشی شناسایی شد. عامل مسئولیت‌پذیری فردی با ۲ مولفه (درونی و بیرونی)؛ مسئولیت‌پذیری گروهی با ۵ مولفه (احترام به قوانین، قدرت تعامل با هم تیمی، شرکت در اجتماع، تعامل گروهی، تعهد اخلاقی)؛ مسئولیت‌پذیری سازمانی با ۴ مولفه (موفقیت سازمانی، تعهد سازمانی، اعتماد سازمانی، رفتار شهروندی) در نهایت پرسشنامه‌ای با ۴۳ سوال ۵ گزینه‌ای بر اساس مقیاس لیکرت و گزینه‌های خیلی زیاد (۵ امتیاز) تا خیلی کم (۱ امتیاز) تدوین شد.

برای تایید روایی محتوایی نسخه مقدماتی پرسشنامه به

برای شاخص‌های روانسنجی سازه‌های تحقیق از تحلیل عاملی اکتشافی استفاده شد. به منظور اطمینان از روایی سازه و تایید عامل‌های شناسایی شده در مرحله قبل (تحلیل عامل اکتشافی)، عامل‌ها با استفاده از آزمون تحلیل عامل تاییدی استفاده شد. پایایی پرسشنامه از طریق آلفای کرونباخ بررسی شد. کفایت حجم نمونه از طریق شاخص KMO گزارش شد. از شاخص‌های برآزش مطلق نسبی^۱ (تطبیقی^۲) و مقتصد^۳ با در نظر گرفتن حداقل مقادیر عنوان شده توسط صاحب‌نظران برای تعیین نیکویی برآزش استفاده شد. اولویت بندی عوامل با استفاده از آزمون فریدمن انجام گرفت. برای تجزیه و تحلیل داده‌های گردآوری شده، تحلیل مدل و آزمون‌های آماری از نرم افزارهای اس پی اس اس^۴ و

1. Relative Fit Indices
2. Incremental
3. Parsimony
4. SPSS

شناسایی شده و میزان تبیین واریانس برای هر کدام از آنها مشخص شده است. در این تحلیل ۱۰ عامل که بردارهای ویژه آنها بزرگتر از ۱ هستند در مدل باقی ماندند. زیر عامل درونی ۱۱/۵۴ درصد، زیر عامل بیرونی ۸/۸۴ درصد، زیر عامل تعهد اخلاقی ۸/۱۴ درصد، زیر عامل قدرت تعامل با هم تیمی ۶/۶۵ درصد، زیر عامل شرکت در اجتماع ۵/۴۱ درصد، زیر عامل تعامل گروهی ۵/۰۱، زیر عامل تعهد سازمانی ۴/۷۹، زیر عامل موفقیت سازمانی ۳/۷۱، زیر عامل اعتماد سازمانی ۳/۳۳ درصد، زیر عامل رفتار شهروندی ۲/۸۷ از واریانس را توضیح می‌دهند. همچنین واریانس تجمعی برابر ۶۰/۳۰ بدست آمد که بدان معناست که این ۱۰ عامل می‌توانند بیشتر از ۶۰ درصد واریانس متغیرها را توضیح دهند. میزان تبیین واریانس تجمعی باید بزرگتر از ۶۰ درصد باشد که در این مطالعه نتیجه مطلوب حاصل شده است.

چنانچه مقدار شاخص نزدیک یک باشد، داده‌های مورد نظر برای تحلیل عاملی مناسب هستند و در غیر اینصورت نتایج تحلیل عاملی چندان مناسب نمی‌باشد. در صورتیکه مقدار KMO کمتر از ۰/۵۰ باشد داده‌ها برای تحلیل عاملی مناسب نخواهند بود و اگر مقدار آن بین ۰/۵۰ تا ۰/۶۹ باشد می‌توان با احتیاط بیشتر به تحلیل عاملی پرداخت ولی در صورتی که مقدار آن بزرگتر از ۰/۷۰ باشد همبستگی‌های موجود در بین داده‌ها برای تحلیل عاملی مناسب خواهد بود. از سوی دیگر برای اطمینان از مناسب بودن داده‌ها مبنی بر اینکه ماتریس همبستگی‌هایی که پایه تحلیل قرار می‌گیرند در جامعه برابر با صفر نیست از آزمون بارتلت استفاده می‌شود (۶). در این مرحله ۴۳ سؤال تحلیل عامل شد تا مشخص شود این سؤال‌ها چند عامل را می‌سنجند. جدول ۳ میزان تبیین واریانس را نشان می‌دهد. در این جدول تعداد عوامل

جدول ۳. شاخص‌های آماری پرسشنامه مسئولیت پذیری

شاخص‌های آماری						
عامل	زیر عامل	اشتراک	زیرعامل	مقدار ویژه	% واریانس تبیین شده	% تراکمی واریانس
فردی	درونی	۴/۹۶	۱	۱۲/۰۳	۱۱/۵۴	۱۱/۵۴
	بیرونی	۳/۸۰	۲	۳/۰۰	۸/۸۴	۲۰/۳۸
گروهی	تعهد اخلاقی	۳/۵۰	۳	۱/۹۶	۸/۱۴	۲۸/۵۳
	تعامل با هم تیمی	۲/۸۵	۴	۱/۷۲	۶/۶۵	۳۵/۱۷
	شرکت در اجتماع	۲/۳۲	۵	۱/۳۹	۵/۴۱	۵۸/۴۰
	تعامل گروهی	۲/۱۵	۶	۱/۲۵	۵/۰۱	۵۹/۴۵
سازمانی	تعهد سازمانی	۲/۰۵	۷	۱/۱۹	۴/۷۹	۳۸/۵۰
	موفقیت سازمانی	۱/۵۹	۸	۱/۱۷	۳/۷۱	۵۴/۰۹
	اعتماد سازمانی	۱/۴۳	۹	۱/۱۴	۳/۳۳	۵۷/۴۲
	رفتار شهروندی	۱/۲۴	۱۰	۱/۰۸	۲/۸۷	۶۰/۳۰

مسئولیت پذیری

پذیری سازمانی از ۱۶ سؤال ۵ سؤال حذف و ۱۱ سؤال در عامل‌ها باقی ماندند. سؤالات زیر عامل اعتماد سازمانی حذف شدند. جدول بارهای عاملی چرخش یافته سؤال‌های هر زیر عامل را نشان می‌دهد. با توجه به نتایج تحلیل عوامل اکتشافی در مجموع ۸ عامل با ۳۰ سؤال باقی ماندند که تحلیل عامل تأییدی بر روی آنها انجام شد.

در کل در این تحلیل ۱۰ عامل برای ۳۲ سؤال باقی مانده مربوط به مسئولیت پذیری شناسایی شدند. همانطور که نتایج جدول ۵ نشان می‌دهد سؤالات ۱۳ و ۹ از عامل گروهی هر یک در عامل جداگانه قرار گرفته‌اند. با قرار دادن این دو سؤال در یک عامل ضریب آلفای کرونباخ ۰/۰۵ بدست آمد بنابراین دو سؤال مذکور حذف شدند. در عامل مسئولیت

جدول ۴. بارهای عاملی چرخش یافته

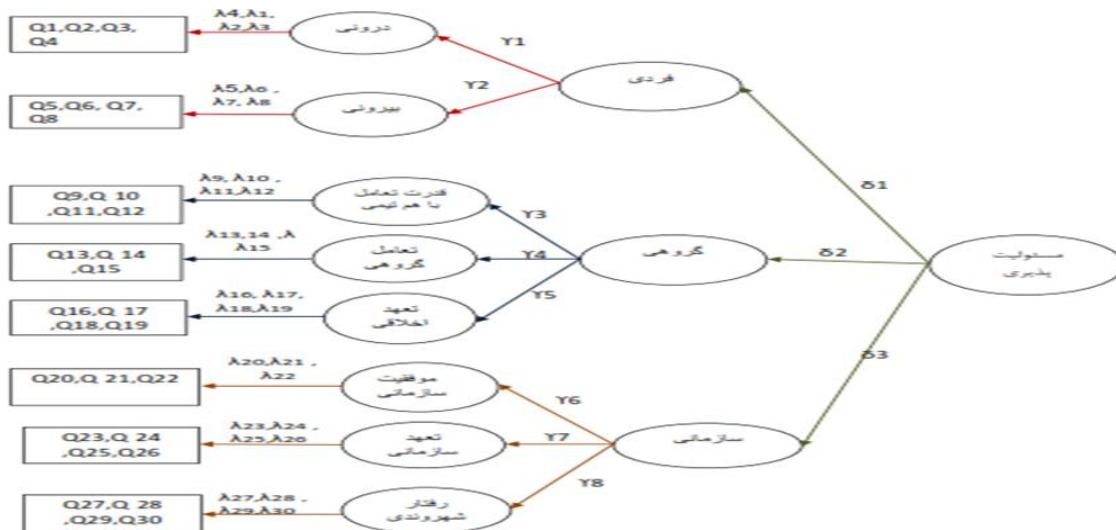
عامل	زیر عامل	سؤال	بارعاملی	
فردی	۱- درونی	۱	۰/۸۵	
		۲	۰/۶۵	
		۳	۰/۷۳	
		۴	۰/۷۱	
گروهی	۲- بیرونی	۶	۰/۵۱	
		۷	۰/۶۷	
		۸	۰/۶۳	
		۹	۰/۷۶	
		۱۳	۰/۶۹	
مسئولیت پذیری	۳- احترام به قوانین	۱۱	۰/۵۱	
		۱۵	۰/۵۷	
	۴- قدرت تعامل با هم تیمی	۱۷	۰/۷۶	
		۱	۰/۵۴	
		۹	۰/۷۳	
	۵- شرکت در اجتماع	۶- تعامل گروهی	۴	۰/۵۶
			۵	۰/۶۷
			۶	۰/۶۴
	سازمانی	۷- تعهد اخلاقی	۳	۰/۵۳
			۷	۰/۷۳
۸			۰/۶۹	
۱۸			۰/۶۷	
۶			۰/۶۶	
۹			۰/۵۸	
۸- موفقیت سازمانی	۹- تعهد سازمانی	۱۳	۰/۶۴	
		۵	۰/۵۹	
		۱۱	۰/۶۳	
		۱۲	۰/۶۶	
		۱۵	۰/۵۱	
۱۰- رفتار شهروندی		۱	۰/۶۳	
		۲	۰/۵۸	
		۴	۰/۶۳	
		۱۶	۰/۶۶	

به منظور بررسی برازش مدل مسئولیت پذیری شاخص‌های
برازش مطلق، مقتصد و تطبیقی بررسی شد. جدول ۵

جدول ۵. شاخص‌های برازش مدل مسئولیت پذیری

مشخصه	برآورد	معیار پذیرش
آزمون نیکویی برازش مجذور کای (χ ^۲)	۳۳/۸	مقدار کوچک
ارزش P	۰/۰۵	> ۰/۰۵

شاخص توکر-لویس (TLI)،	۰/۹۶	۰/۹۰ تا ۰/۹۵ قابل قبول
شاخص استاندارد شده برازش (NFI)	۰/۹۷	۰/۹۰ تا ۰/۹۵ قابل قبول
شاخص برازش تطبیقی (CFI)	۰/۹۸	۰/۹۰ تا ۰/۹۵ قابل قبول
شاخص نیکویی برازش (GFI)	۰/۹۷	۰/۹۰ تا ۰/۹۵ قابل قبول
ریشه میانگین مربعات خطای برآورد (RMSEA)	۰/۰۸	< ۰/۰۵
مجدور کای بهنجار شده (CMIN/DF)	۳/۰۸	بین ۲ تا ۳

شکل ۱. ضرایب مسیر تحلیل عاملی تاییدی برای مدل متغیر مسئولیت پذیری ورزشی

جدول ۶. ضرایب مسیر متغیر مسئولیت پذیری و متغیرهای میانجی

مسیر	وزن رگرسیون	وزن رگرسیون استاندارد	سطح معناداری
مسئولیت پذیری ← فردی	۱	۰/۹۶	۰/۰۰۱
مسئولیت پذیری ← گروهی	۰/۴۱	۱	۰/۰۰۱
مسئولیت پذیری ← سازمانی	۰/۳۳	۱	۰/۰۰۱
فردی ← بیرونی	۰/۲۲	۰/۴۸	۰/۰۰۱
فردی ← درونی	۱	۰/۹۷	۰/۰۰۱
گروهی ← قدرت تعامل با هم تیمی	۰/۹۲	۰/۸۴	۰/۰۰۱
گروهی ← تعامل گروهی	۱/۱۴	۰/۷۴	۰/۰۰۱
گروهی ← تعهد اخلاقی	۱	۰/۷۱	۰/۰۰۱
سازمانی ← موفقیت سازمانی	۱/۲۳	۰/۳۳	۰/۰۰۱
سازمانی ← تعهد سازمانی	۱/۳۰	۰/۸۲	۰/۰۰۱
سازمانی ← رفتار شهروندی	۱	۰/۴۵	۰/۰۰۱

بدست آمده بقیه ضرایب مسیر بالاتر از ۰/۵ بوده و نشان از رابطه قوی بین زیرعواملها با متغیر برون زا مسئولیت پذیری دارد.

با توجه به مقدار ضرایب غیر مستقیم در جدول ۷ ضرایب مسیر غیر مستقیم متغیر مسئولیت پذیری به زیرعامل درونی، متغیر مسئولیت پذیری به زیر عامل موفقیت سازمانی و متغیر مسئولیت پذیری به زیر عامل رفتار شهروندی کمتر از ۰/۵

جدول ۷. ضرایب مسیر غیر مستقیم مسئولیت پذیری و مؤلفه‌های آن

وزن رگرسیون استاندارد	مسیر غیر مستقیم		
۰/۴۵	فردی ←	درونی	مسئولیت پذیری ←
۰/۹۳	فردی ←	بیرونی	مسئولیت پذیری ←
۰/۸۴	گروهی ←	قدرت تعامل با هم تیمی	مسئولیت پذیری ←
۰/۷۴	گروهی ←	تعامل گروهی	مسئولیت پذیری ←
۰/۷۱	گروهی ←	تعهد اخلاقی	مسئولیت پذیری ←
۰/۳۳	سازمانی ←	موفقیت سازمانی	مسئولیت پذیری ←
۰/۸۲	سازمانی ←	تعهد سازمانی	مسئولیت پذیری ←
۰/۴۵	سازمانی ←	رفتار شهروندی	مسئولیت پذیری ←

بحث و نتیجه‌گیری

نتایج تحقیق نشان داد ارتباط بین مسئولیت‌پذیری بازیکنان و انگیزش بازیکنان از طریق مسئولیت‌پذیری فردی درونی معنادار می‌باشد. بنابراین انگیزش بازیکنان می‌تواند یکی از معیارهای مهم در مسئولیت‌پذیری فردی و از طریق آن در مسئولیت‌پذیری ورزشی باشد. مسئولیت‌پذیری فردی فرمی از توسعه مثبت برای آماده‌سازی جوانان برای زندگی است که در اینجا توسعه مهارت، ارزش و فضیلت ارائه‌گر گذاری موفق به بلوغ می‌باشد. با توجه به مشخصه‌های ویژه ورزش یک شانس قوی وجود دارد که توسعه و حفظ رفتارهای مثبت اجتماعی و فردی به وسیله ترغیب مشارکت ورزشی پایدار قابل بهینه‌سازی باشد. تاثیر بالقوه فعالیت‌های غیر الزام‌آور متکی بر افرادی است که تصمیم به شروع و استمرار مشارکت در آنها می‌گیرد. این موضوع اشاره به نیاز به مطالعه تاثیر انگیزه‌های ورزشکاران برای مسئولیت‌پذیری در ورزش و نحوه ارتباط آنها با سطوح مسئولیت اجتماعی و فردی دارد. به گفته وارد و پارکر (۲۰۱۳) توسعه مثبت افراد جوان به شدت متأثر از سطح خود تشخیصی است که دارای ظرفیتی برای ارائه یک ساختار برای برنامه‌های توسعه جوانان می‌باشد. خود تشخیصی شامل حرکت ناشی از سطح بالای انگیزش و تعهد درونی در زمانی می‌شود که آزادانه فرد بخواهد در یک فعالیت مشارکت کند این معنای انگیزش ناشی از رضایت و فشار صرف ایفای نقش در یک فعالیت است به گفته والراند و فورتیر^۲ (۲۰۱۷)، افراد برانگیخته از درون برای تحقق یک برآیند درگیر یک فعالیت به شکل مزیت یا پاداش می‌شوند. به علاوه دسی و

رایان^۳ (۲۰۰۰) اشاره می‌کنند که سنجش بی‌انگیزگی شاید در زمان مطالعه پایداری در ورزش و فعالیت‌های فیزیکی مفید تلقی شود (۴). بر اساس ادبیات تحقیق پیشین فرد شاید بتوان نتیجه گرفت که انگیزش درونی بیرونی و بی‌انگیزگی نشانگر ابعاد مهمی از یک ساختار انگیزشی در تحقق فهم بهتری از توسعه مسئولیت اجتماعی و فردی می‌باشد (۴). مسئولیت‌پذیری فردی فرمی از توسعه مثبت برای آماده‌سازی جوانان برای زندگی است که در اینجا توسعه مهارت، ارزش و فضیلت ارائه‌گر گذاری موفق به بلوغ می‌باشد. با توجه به مشخصه‌های ویژه ورزش یک شانس قوی وجود دارد که توسعه و حفظ رفتارهای مثبت اجتماعی و فردی به وسیله ترغیب مشارکت ورزشی پایدار قابل بهینه‌سازی باشد با توجه به نتایج بدست آمده می‌توان پیشنهاداتی را برای فدراسیون‌های ورزشی، مدیران، مربیان و باشگاه‌های ورزشی بیان کرد: بازیکنان دارای انگیزش بالا توانایی بالاتری در زمینه افزایش مسئولیت‌پذیری دارند. لذا مدیران می‌بایست به کمک راه‌هایی در بازیکنان ایجاد انگیزش نموده همچون تفویض اختیار، تشویق بازیکنان به شرکت در حل مشکلات تیم و این قبیل مسائل، سطوح انگیزشی بالا در بازیکنان ایجاد نموده تا بدین ترتیب در عین اینکه امید به بهبود مسئولیت‌پذیری بیشتر و بیشتر شود، مسئولیت‌پذیری به طبع داشتن بازیکنانی با انگیزه بالا در سطح بالایی باشد. همچنین فدراسیون‌ها و سازمان‌های ورزشی می‌توانند با اتخاذ رویکردهای خاص عامل انگیزش بازیکنان را بهبود بخشند، افزایش انگیزه با حضور و استفاده از بازیکنان خارجی با کیفیت در باشگاه‌های لیگ برتر یکی از این رویکردها است. وجود بازیکنان با کیفیت و بزرگ در زمین ورزشی می‌تواند برای

1. Ward & Parker
2. Vallerand and Fortier

3. Deci & Ryan

را بهبود بخشند، تعامل بین طرفین نقش کلیدی دارد و نحوه برخورد اجتماعی ورزشکاران را با اطراف بیان می‌کند. با توجه به نتایج بدست آمده و مبانی ذکر شده می‌توان پیشنهاداتی را برای فدراسیون‌ها و باشگاه‌های ورزشی بیان کرد: پیشنهاد می‌شود فدراسیون‌ها و باشگاه‌ها با برگزاری دوره‌های آموزشی برای ورزشکاران، مربیان و کادر اجرایی خود در رویدادهای ورزشی و بهبود روش رفتار آنها بتوانند تعامل را آموزش داده و به بهترین نحو مدیریت کنند. تعیین وظایف مشخص و معین از دیگر رویکردهایی است که می‌تواند به این تعامل کمک کند. اگر ورزشکار به خوبی با نقش خود و تاثیر رفتار و کارهای خود در اجتماع آگاه باشد با رفتاری در شان ورزش رفتار کرده و تاثیرات عمیقی بر تماشاگران و طرفداران و جامعه اطراف خود دارد.

نتایج تحقیق حاضر نشان می‌دهد که ضریب مسیر بین مسئولیت ورزشی و قدرت تعامل گروهی از طریق مسئولیت‌پذیری گروهی معنادار می‌باشد. در نتیجه میزان بالای تعامل با گروه می‌تواند یکی از عوامل موثر بر مسئولیت‌پذیری ورزشی باشد. پاندر^۱ (۱۹۶۲)، در کتاب قانون توانگری در مورد اهمیت کنار آمدن و تعامل با دیگران می‌گوید: اگر از همه قوانین توانگری باخبر باشید اما نتوانید در کمال هماهنگی با دیگران زندگی یا کار کنید، هیچ کدام از این قوانین به دردتان نخواهد خورد. بر اساس تحقیقات صورت گرفته تنها ۱۵ درصد موفقیت افراد به توانایی‌های فنی آنها مربوط است و ۸۵ درصد دیگر به توانایی آنها در کنار آمدن و قدرت تعامل با دیگران بستگی دارد. شاید اینطور به نظر آید که علت عدم موفقیت و یا کنار گذاشته شدن افرادی که طرد می‌شوند عدم کفایت و توانایی، بی نظمی در حضور و غیاب، عدم صداقت و یا عواملی از این دست می‌باشد که مستقیماً با کیفیت و بازدهی آنها در کار مرتبط است، اما طبق گفته بسیاری از مدیران علت بیش از دو سوم عدم موفقیت‌ها عدم توانایی افراد در تعامل با دیگران است. در حال حاضر ورزش قهرمانی و حرفه‌ای به صنعت ورزش تبدیل شده است، اصالت بر مکتب منفعت و سود بیشتر است. با توجه به حاکم بودن فلسفه برد و یا ایده آل افلاطونی که در آن ورزشکار و تیم برنده ستایش می‌شوند، هدف غایی در این الگو قهرمان شدن است نه چیز دیگر و اصالت با ورزشکار و یا تیم برنده است. در این راه همانند سیاست ماکیاولی هنگامی که هدف وسیله را

بازیکنان انگیزه بسیار به وجود آورد همزمان بازی کردن بازیکنان داخلی کنار این بازیکنان می‌تواند در روند پیشرفت این بازیکنان تاثیرگذار باشد، تجارب و کیفیت اجرای مهارت‌ها توسط بازیکنان خارجی موجبات پیشرفت دیگر بازیکنان داخلی را فراهم می‌کند ولی از طرف دیگر وجود این بازیکنان نباید موجب از دست رفتن استعدادهای داخلی و ملی بشود.

نتایج نشان داد ضریب مسیر بین مسئولیت ورزشی و مسئولیت‌پذیری فردی بیرونی معنادار می‌باشد. بنابراین وجود ورزشکاران آموزش دیده که توانایی بالایی در تعامل مثبت با تماشاچیان، هواداران تیم‌ها و از این قبیل داشته باشند می‌تواند در بهبود مسئولیت‌پذیری و بالا بردن آن موثر باشد. ورزشکاران در کنار مهارت‌های ورزشی، می‌بایست ادب و تواضع را در برخورد با اطرافیان رعایت کنند. در تحقیق حاضر و در بخش کیفی تحقیق، تعامل جایگاه چهارم را در اولویت بندی خبرگان به خود اختصاص داد و اهمیت این موضوع را از نظر اهل فن بیان کرد. اوکلی معتقد است که تعامل عبارت است از حساس سازی مردم و در نهایت، افزایش پذیرش و توانایی آنان برای پاسخگویی به برنامه‌های توسعه از طریق درگیر کردن آنان با تصمیم گیری، اجرا و ارزشیابی برنامه‌ها، بر اساس تلاش‌های سازمان یافته. تعامل اجتماعی ریشه در ساخت و روابط گروهی در سطوح ملی و محلی دارد و در نهایت، مبتنی بر فرآیندی است که طی آن اطمینان و همبستگی میان مردم برقرار می‌شود. تعامل عنصری پویا، کمیت ناپذیر و تا حدودی غیر قابل پیش بینی و دگرگون کننده شرایط است (۲۵). فرآیند تعامل به عنوان فراگرد توانمند سازی بر سه ارزش بنیادی سهیم کردن مردم در قدرت، راه دادن مردم به نظارت بر سرنوشت خویش و بازگشودن فرصت‌های پیشرفت به روی مردم تاکید دارد (۳). تعامل اشاره به درک ورزشکار نسبت به تعاملات میان فردی دارد که در حین ارتباط محقق می‌شود. عامل‌های فرعی این بعد نشان می‌دهد که نگرش، رفتار تخصصی ورزشکاران به شکل گیری درک تعامل کمک می‌کند. در علوم اجتماعی تعامل به معنای عمل متقابل دو یا چند موجود زنده با یکدیگر است (۲۳). تعامل جزو موارد غیرقابل لمس و نا مشهود شخصیت و مسئولیت‌پذیری است و در برگیرنده برخورد با هم تیمی‌ها، مربیان و کادر اجرایی، هواداران و تماشاچیان، رقیبان و... می‌باشد. این عنصر از مسئولیت‌پذیری ورزشی، به تعامل بین ارائه کننده و دریافت کننده اشاره دارد و اغلب به شیوه‌ای ذهنی ادراک می‌شود. در ایجاد ارتباطات قوی تر و دائمی تر با تماشاگران، مدیران و... ورزشکاران می‌بایست مسئولیت‌پذیری

پرداخته اند، نتایج نشان داد: هویت اجتماعی، همبستگی درون گروهی، تعامل، نوع وظایفی که ورزشکاران در تیم‌های ورزشی دارند، نقش تعیین کننده‌ای در نوع رفتار ورزشکاران نسبت به هم تیمی‌ها و رقیبانشان دارد (۵). ترال، ناتاشا و جان^۲ (۲۰۱۷) در تحقیق خود در زمینه میزان تاثیرگذاری دانش فنی مربیان در شکل دهی رفتار ورزشکاران حرفه‌ای به این نتیجه رسید که این دو همسو می‌باشد (۲۷). یکی از منابع مهم که نقش برجسته‌ای در موفقیت سازمان‌های ورزشی دارد، مربیان و به ویژه سرمربیان تیم‌های باشگاهی هستند که کوچکترین تصمیم آنها می‌تواند عملکرد کل گروه را تحت تاثیر قرار دهد. چلادورای^۳ (۲۰۰۶) در تحقیقی به این نتیجه رسید که با توجه به اهمیت دانش تخصصی مربیان در شکل دهی رفتار ورزشکاران، این واقعیت باید پذیرفته شود که انسان عامل بنیادی حرکت و تغییر و تحول است. لذا مدیریت سازمان‌ها باید با بکارگیری صحیح نیروی انسانی و سعی در پرورش هر چه بهتر آن، راه تکاملی را بیمایند. انسان به عنوان قلب سازمان و مهمترین نیروی سازمانی، محور هر نوع بهره‌وری فردی، اجتماعی و سازمانی می‌باشد. بنابراین باید بیشترین توجه و برنامه ریزی در بهره‌وری سازمانی متوجه نیروی انسانی آن سازمان باشد (۷). بنابراین می‌توان بیان نمود که مسئولیت اجتماعی و قدرت تعامل و هماهنگی با جامعه در قالب مقوله اجتماعی ورزش از حیثه‌های اثرگذار بر شکل‌گیری رفتار ورزشکاران می‌باشد. ورزش دارای قدرت متحد کردن مردم فراتر از موانع فرهنگی، اجتماعی، اخلاق و مذهبی می‌باشد. ورزشکاران و مربیان باید به عنوان مهمترین اشخاص اخلاقی سازمان ورزشی مورد نظر باشند، چرا که اولاً، ابتدایی‌ترین چیزی که مردم مشاهده می‌کنند رفتار ورزشکاران و مربیان آن سازمان یا باشگاه ورزشی است و دوم آن که باشگاه‌ها و به تبع آنها رفتار ورزشکاران و مربیان در نگاه جامعه، مورد مو شکافی دقیق قرار می‌گیرند.

نتایج نشان داد که ضریب مسیر بین مسئولیت ورزشی با تعهد اخلاقی از طریق مسئولیت‌پذیری گروهی معنادار می‌باشد. تعهد اخلاقی می‌تواند بر میزان مسئولیت‌پذیری فرد تاثیر مثبت داشته باشد. شرکت افراد در فعالیت‌های جسمانی و ورزشی به عنوان یک رفتار، همواره مورد توجه متخصصان علوم ورزشی بوده است. کبیری، صابونچی، و نجف‌آقایی^۱ (۲۰۱۹) دریافتند که مدیران باشگاه فوتبال با اخلاق

توجیح می‌کند همه چیز از جمله اخلاق قربانی فلسفه برد و اصالت منفعت خواهد شد. همانطور که بیان شد متأسفانه در حال حاضر برخی مربیان و ورزشکاران به هر قیمتی برد می‌خواهند و برای بدست آوردن آن بیشتر ارزش‌ها را زیر پا می‌گذارند و تعاملات مناسب و در خور محیط ورزشی با یکدیگر، داوران، تماشاچیان و ... ندارند. بدون شک تماشاگران و هواداران ناظر بر تمام رفتارها و حرکات ارکان اصلی یک رویداد هستند و قضاوت آنها نسبت به برخوردهای بین فردی ورزشکاران اهمیت دارد بسیار تاثیرگذار است.

بخشی از این تعامل ارتباط مربیان و بازیکنان یک تیم می‌باشد که عهده دار آن باشگاه‌های ورزشی هستند. تاکید مدیران باشگاه‌ها بر ارتباطات سالم و در شان محیط ورزشی به مربیان و کادر فنی برای بهبود تعامل بین مربیان و بازیکنان و داوران از فعالیت‌های مثبت مدیران باشگاه‌ها می‌تواند باشد. گاهی اوقات دیده شده است که مربیان با بازیکنان خود و یا بلعکس بازیکنان با مربیان خود تعاملی به دور از شان محیط ورزشی داشته‌اند که از چشم هواداران دور نمانده و اوقات آنها را نیز تلخ کرده است. مدیریت این رفتارها در حیطه وظایف مدیران ورزشی است. باشگاه‌ها می‌بایست با استفاده از اساتید متخصص در شاخه روانشناسی و مدیریت بحران ورزشی برای مربیان و ورزشکاران خود دوره‌هایی آموزشی برگزار کنند تا آنها با اصول رفتاری و تعاملی بیشتر آشنا شده و دیگر شاهد رفتارهای غیر اخلاقی در میان ورزشکاران نباشیم.

نتایج تحقیق حاضر بیان می‌کند که ضریب مسیر بین مسئولیت‌پذیری ورزشی با تعامل با گروه از طریق مسئولیت‌پذیری گروهی معنادار می‌باشد. تعامل با گروه می‌تواند یکی از عوامل موثر در مسئولیت‌پذیری گروهی و از آن طریق بر مسئولیت‌پذیری ورزشی باشد. میزان بالای تعامل و توانایی هماهنگی با گروه می‌تواند همبستگی و اتحاد بیشتر و بدنبال آن مقبولیت در گروه و موفقیت گروه و شخص را در پی داشته باشد. شهسواری نیک و نقشبندی^۱ (۱۴۰۰) نتیجه گرفتند که اصلی‌ترین پیامدهای ایفای نقش مسئولیت‌پذیری در باشگاه، پیامدهای رفتاری است (۲۳).

با توجه به جذابیت‌ها و اهمیت ورزش در جامعه نوجوانان آگاهانه یا ناآگاهانه از رفتارهای ورزشکاران پیروی می‌کنند: گفتار، رفتار و سکنات ورزشکاران را سرمشق خود قرار می‌دهند (۱۴). برونر، باردلی و گوته^۱ (۲۰۱۴) در پژوهشی به بررسی رفتارهای اجتماعی و ضد اجتماعی ورزشکاران جوان

است. رضایی لری و نکویی (۲۰۱۷) به این نتیجه رسیدند که بین نوع دوستی، جوانمردی، آداب اجتماعی، ادب و نزاکت، وظیفه شناسی و موفقیت سازمانی رابطه مثبت و معنی داری وجود دارد (۲۱).

با توجه به نبود پیشینه‌ای در این زمینه و عدم تحقیقات در رابطه با عامل موفقیت سازمانی ورزشکاران و تاثیرات آن لزوم تحقیقات بیشتر و جامع در این زمینه به چشم می‌خورد. با توجه به نتایج بدست آمده و مبانی ذکر می‌توان پیشنهادهای را برای فدراسیون‌ها، سازمان‌های ورزشی، باشگاه‌ها و مربیان بیان کرد: فدراسیون می‌تواند با بررسی کلی عوامل و زیرعامل‌های یاد شده در تحقیق حاضر رویکرد جدیدی در ارتقاء مسئولیت‌پذیری سازمانی ورزشکاران اتخاذ نماید و رضایت آنها را به بهترین نحو کسب کند، در صورتی که این رویکرد اجرایی شود می‌توان به این امیدوار بود که سطوح مسئولیت‌پذیری ورزشی بازیکنان به تبع این توجهات و تدابیر افزایش یابد. باشگاه‌ها می‌توانند با فراهم آوردن تمام عواملی که در بخش‌های قبل یاد شد و با ارائه خدماتی حتی فراتر از انتظار ورزشکاران آنها را به بازیکنان وفادار خود تبدیل کنند و به موجب آن موفقیت تیم خود را تضمین نمایند. این رویکرد باشگاه‌های ورزشی حتی می‌تواند موجب انتقال روحیه خوب تماشاگران و جامعه نیز شود. علاوه بر تمام موضوعات بیان شده باشگاه‌های ورزشی می‌بایست محیطی را برای تماشاگران فراهم کنند که از حضور خود در رویداد ورزشی لذت ببرند و علاوه بر حضور مجدد خود سعی بر آن داشته باشند تا رویداد ورزشی مورد نظر را به دیگر دوستان و افراد معرفی کنند و بدین گونه سطوح درگیر و تاثیر پذیر از اجتماع را افزایش داده و واژه فرهنگی را برای باشگاه ادا نمایند.

نتایج تحقیق حاضر نشان داد ضریب مسیر بین مسئولیت‌پذیری ورزشی و تعهد سازمانی از طریق مسئولیت‌پذیری سازمانی معنادار می‌باشد. از این رو تعهدی که یک ورزشکار نسبت به سازمان، باشگاه، تیم دارد در نهایت با تاثیر بر مسئولیت‌پذیری سازمانی، عامل مهمی در ارزیابی مسئولیت‌پذیری ورزشی است.

بدیهی است که هر چه تعهد ورزشکاران به باشگاه و تیم ورزشی بالاتر باشد، کارایی و اثر بخشی آن تیم نیز به طور مثبتی تحت تاثیر قرار می‌گیرند. در واقع می‌توان بیان کرد که از عوامل بقای تیم‌های ورزشی ادامه به فعالیت ورزشکاران آن تیم است. بنابراین، ایجاد تعهد در ورزشکاران موضوعی مهم و اثرگذار است و باید عوامل ایجاد کننده تعهد را در بازیکنان شناخت. در این زمینه، ایرانی، لقمانی، روحانی و بنار (۲۰۱۳)،

حرفه ای بیشتر، مسئولیت‌پذیری اجتماعی بالاتری نیز دارند (۱۶). نتایج تحقیق قاسمی، فراهانی و ایرجی نقندر (۲۰۱۹) نشان داد که با انجام مسئولیت‌های اجتماعی بازیکنان و داوران فوتبال در بعد اخلاقی، عملکرد تیمی و رضایتمندی هواداران افزایش می‌یابد (۱۲). گودرزی و شجاعی (۲۰۲۱) تشویق به مشارکت اجتماعی، احترام به قوانین جامعه، رفتار مناسب، تعهد ورزشی به باشگاه را در توسعه مسئولیت‌پذیری اجتماعی بانوان نخبه موثر دانستند (۱۴). ویلسون، راجر، کارپنتر، هال، هاردی و فریزر (۲۰۰۴) نیز اشاره می‌کنند که یکی از مفاهیم مهمی که امروزه به منظور درک و شناخت عوامل تعیین کننده رفتار مشارکت ورزشی به کار می‌رود، تعهد است (۲۸). سوسا، توریگروسا، والدرچ، ویلامارین و کروز (۲۰۰۷)، معتقدند تعهد، نگرش و حالت روانی است که به منظور توصیف تمایل افراد به رفتارهای مشخص استفاده می‌شود. در واقع، این مفهوم نشان دهنده میزان پشتکار و پایداری^۲ افراد برای ادامه مشارکت در یک رفتار است (۲۶). از دیدگاهی دیگر، تعهد نوعی احساس وابستگی و تعلق خاطر به رفتار خاص است. با توجه به نتایج به دست آمده و مبانی ذکر شده می‌توان پیشنهادهای برای فدراسیون‌ها و سازمان‌های ورزشی بیان کرد: پیشنهاد می‌شود مربیان و باشگاه‌ها برای بهبود و افزایش عامل تعهد ورزشکاران از عوامل فرعی آن مانند فرصت‌های مشارکت و لذت ورزشی استفاده کنند. با افزایش انگیزه ورزشکار به افزایش تعهد کمک کنند. و همین‌طور فدراسیون‌ها و سازمان‌های ورزشی با برگزاری همایش‌ها و کلاس‌های آموزشی و ارتقا سطح دانش مربیان و ورزشکاران و آشنایی با اهمیت عامل تعهد در جهت افزایش تعهد گام بردارند.

نتایج تحقیق حاضر بیان می‌کند که ضریب مسیر بین مسئولیت‌پذیری ورزشی و موفقیت سازمانی از طریق مسئولیت‌پذیری سازمانی معنادار می‌باشد. موفقیت سازمانی می‌تواند یکی از عوامل موثر در مسئولیت‌پذیری سازمانی و از آن طریق بر مسئولیت‌پذیری ورزشی باشد. عملکرد سازمان‌های برجسته از طریق تلاش‌های عادی و معمول کارکنان حاصل نمی‌شود. یکی از دلایلی که باعث موفقیت سازمان‌های بزرگ می‌شود این است که آنها دارای کارکنانی هستند که فراتر از وظایف رسمی خود تلاش می‌نمایند. علاوه بر این رفتار شهروندی سازمانی نیز دارای اهمیت ویژه‌ای

1. Sousa, Torregrosa, Vilderch, Villamarin & Cruz
2. persistence

نشان دادند که از سازه‌های مهم برای پیش بینی تعهد ورزشی ورزشکاران، هدف مداری^۱ آن‌ها در مسابقات ورزشی است. آنها با بررسی شش خرده مقیاس از تعهد ورزشی ثابت کردند که خرده مقیاس‌های لذت^۲ و حمایت اجتماعی^۳ به میزان بیشتری در دختران وجود دارد (۱۵). نتایج جالب تر این تحقیق حاصل از آن بود که رابطه منفی و معنی داری میان افراد تکلیف مدار^۴ و تعهد ورزشی وجود داشت. بنار و لقمانی در توجیه این نتایج بیان کردند که افراد مسئولیت پذیر و تکلیف مدار دارای تخصص بیشتری هستند و با توجه به حرفه‌ای شدن ورزش، این افراد تمایل بیشتری به جابه جایی در تیم‌های ورزشی دارند و باید این جابجایی‌ها را با حفظ تعهد در آنها کنترل کرد. علاوه بر این، فتحی (۲۰۱۱) نشان می‌دهد که به جز سازه‌های هدف مداری در ورزش و سبک‌های رهبری سرپرستان و مربیان، عوامل متعدد دیگری نیز مانند انگیزش و رضایتمندی ورزشکاران نیز هم به طور مستقیم و هم به طور غیر مستقیم موجب تعهد ورزشکاران می‌شوند (۱۱). به نظر می‌رسد افزایش رضایتمندی ورزشکاران، تلاش، انگیزه و تعهد آنها را برای شرکت در فعالیت‌های ورزشی ارتقا می‌دهد. بنابراین، ایجاد جو انگیزشی مناسب و ایجاد رضایت در ورزشکاران، تعهد آنها را افزایش می‌دهد. فقدان تعهد کافی و عدم روحیه مبارزه طلبی در ورزشکاران می‌تواند از عوامل نتایج ضعیف در میدین و عرصه‌های ورزشی باشند (۱۳). ولی یافته‌های تحقیق قاسمی، مهران پور و احمدی (۲۰۲۰) نشان می‌دهد که در بازیکنان لیگ برتر والیبال، داشتن مهارت‌های والیبال به میزان قابل توجهی با جایگاه و موفقیت عملکرد تیمی ارتباط دارد (۱۳).

به طور کلی یافته‌های این تحقیق، آگاهی و آشنایی بیشتر و برنامه ریزی موثرتری برای افزایش سطوح مسئولیت‌پذیری در ورزش و تاثیرات این مسئولیت‌پذیری در اجتماع فراهم می‌کند و به کمک آن درک بهتری از مسئولیت‌پذیری ورزشی، مسئولیت یک ورزشکار نسبت به خود، نسبت به هم تیمی و یا رقبا و نسبت به باشگاه و سازمان ورزشی محل ورزش فراهم می‌شود. تحقیق در زمینه مسئولیت‌پذیری ورزشی هنوز در ابتدای راه است و لازم است چنین مفاهیمی با به کارگیری و استفاده مکرر توسعه و تکامل پیدا کنند. همسو با اهمیت تحقیق، مقیاس‌های تناسب و تجانس هم نیازمند توجه

می‌باشند. در یک پیوستار مسئولیت ورزشی و میزان تاثیرگذاری این مسئولیت بر اجتماع و تماشاگران بایستی همواره مورد ارزیابی قرار گیرند و سطوح مسئولیت‌پذیری افزایش یابد و یا به تبع تغییرات و پیشرفت‌های جامعه تغییراتی همگام صورت پذیرد. چرا که دنیای امروز و زیر مجموعه آن جامعه دائما در حال تغییر است و این ارزیابی می‌تواند انتظارات نهفته جامعه را استخراج کرده و مدیران ورزشی را در برنامه ریزی برای تامین آن انتظارات راهنمایی کند. عوامل شناسایی شده در این تحقیق می‌تواند در همین راستا موثر باشد. تحقیق حاضر در توسعه، بکارگیری و تقویت مسئولیت‌پذیری ورزشی موثر و پیشرو است. در حالی که تمرکز بر تحقیق برای ورزشکاران و سازمان‌های مطلوب است، باشگاه‌های ورزشی، تیم‌ها و مربیان نیز باید در این فرآیند شرکت کنند تا با اطمینان قادر به افزایش مسئولیت‌پذیری ورزشی بوده و از تاثیرات مثبت آن در اجتماع سود ببرند. با وجود این که به نظر می‌رسد احساس مسئولیت عده‌ای از ورزشکاران مطرح و طراز اول و فعالیت‌های آنها تاثیرات زیادی ایجاد می‌کند، اما ارزیابی سطوح موفقیت، تاثیرگذار و پیشرفت بدون تحقیق کافی دشوار است. تحقیق در این زمینه از نقش و اهمیت فراوانی برخوردار است چرا که این اطمینان را ایجاد می‌کند که افزایش مسئولیت‌پذیری و تغییرات رفتاری ورزشکاران به تبع آن خود هدف می‌باشد و نیاز به تمرکز دارد. هیچ بخشی در مسئولیت‌پذیری ورزشی نباید دست نخورده باقی بماند چرا که هر بخش می‌تواند یک فرصت بزرگ برای سازمان‌ها و باشگاه‌های ورزشی ایجاد کند. ارزیابی مسئولیت‌پذیری ورزشی می‌تواند مدیران را در درک دیدگاه‌های ورزشکاران، اهدافشان، پیش بینی رفتار آنها و همین طور شناخت بهتر و بیشتر تماشاگران و جامعه کمک کند. ارتباط و تعامل ورزشکار و یا یک تیم ورزشی با تماشاگران، می‌تواند با رفتار تماشاگران و هواداران ارتباط مستقیم داشته باشد. بدون درک سطح انتظارات جامعه نمی‌توان ارزیابی درستی از رفتار تاثیر گذار بدست آورد، چرا که این انتظارات جامعه است که به عنوان یک سطح استاندارد مورد توجه قرار می‌گیرد و ملاک است و تاثیر پذیری مثبت یا منفی را بوجود می‌آورد. این موضوع ممکن است به حس هواداری یک طرفدار دوآتشه آسیب برساند. ارزیابی مسئولیت‌پذیری و رفتار ورزشکاران می‌تواند تعیین کند که آیا رفتار خاصی خوب عمل کرده است و در رسیدن به هدف خود که همانا تاثیرپذیری بر اجتماع است موفق بوده است یا خیر. بطور کلی، لازم است که مسئولیت‌پذیری با انتظارات جامعه هماهنگی داشته باشد و بر نکاتی که برای پیشرفت

1. goal orientation
2. enjoy
3. social support
4. task orientation

ورزشی در سه سطح فردی، گروهی و سازمانی است که برای اولین بار در کشور مورد بررسی قرار گرفته است به کمک آن باشگاه‌های ورزشی، تیم‌ها، مربیان، مدیران سازمان‌های ورزشی درک بهتری از مسئولیت‌پذیری ورزشی، مسئولیت یک ورزشکار نسبت به خود، نسبت به هم تیمی و یا رقیب و نسبت به باشگاه و سازمان ورزشی محل ورزش و پیش‌بینی رفتار آن‌ها فراهم آورد. در نهایت نیز می‌توان بیان نمود که در تحقیقات آینده ممکن است با تکرار روی رشته‌های ورزشی دیگر و نیز درک و تاثیرپذیری هواداران و یا تماشاگران فصلی از مسئولیت‌پذیری ورزشکاران و تاثیر رفتار آنها در جامعه به عنوان ساختار اصلی مدل مورد تحقیق قرار گیرد. اهمیت مطالعه این متغیرها می‌تواند به درک بهتر از مسئولیت ورزشی و تاثیرگذاری آن در جامعه کمک کند.

مسئولیت‌پذیری و همین‌طور تاثیرگذاری ضروری است تاکید گردد.

برآزش شاخص‌های مدل پیشنهادی با مدل مفهومی نشان داد که نتایج می‌تواند گامی در جهت تبیین مدل ساختاری برای شناخت مسئولیت‌پذیری ورزشی در بین ورزشکاران کشورمان باشد. ضرایب رگرسیونی در مدل نشان داد که احتمال دارد بین زیرعامل‌های مسئولیت ورزشی روابط علی وجود داشته باشد. به عبارت دیگر، عامل‌ها و زیر عامل‌ها به تنهایی در تبیین مسئولیت‌پذیری ورزشی عمل نمی‌کنند. بلکه این عامل‌ها و زیر عامل‌ها در مدل می‌توانند روابط مستقیم با مسئولیت‌پذیری داشته باشند، ولی نمی‌توان روابط غیر مستقیمی که با همدیگر می‌توانند به افزایش مسئولیت‌پذیری کمک کنند را نادیده گرفت. آنچه می‌توان در جنبه کاربردی تحقیق حاضر اشاره کرد، شناسایی عوامل مسئولیت‌پذیری

References

- [1] Aguilera RV, Rupp DE, Williams CA, Ganapathi J. Putting the s back in corporate social responsibility: A multilevel theory of social change in organizations. *Academy of Management Review*. 2007; 32(3): 836-863.
- [2] Aguinis H, Glavas A. What we know and don't know about corporate social responsibility a review and research agenda. *Journal of Management* 2012; 38(4): 932-968.
- [3] Azad Armaki N. *Sociological theories*. 2007; Forth edition, Tehran Soroush. (In Persian)
- [4] Bonafest A. The civic responsibility of professional sport teams; exploring the role of a team in its community. Thesis presented to the faculty of the USC graduate school University of Southern California, 2011.
- [5] Burner MW, Boardley ID, Cte J. Social identity and pro social and antisocial behavior in youth sport. *Journal of Psychology of Sport and Exercise*. 2015; 15: 56-64.
- [6] . Castello AB, Osborne JW. Best practices in exploratory factor analysis: Four recommendations for getting the most from your analysis. *Practical Assessment*. 2005; 10(7): 1-9.
- [7] Chelladurai P. *Human resource management in sport and recreation*. Second edition, published by Human Kinetics. 2006.
- [8] Du S, Bhattacharya C, Sen S. Corporate social responsibility, multifaceted job-products, and employee outcome: ESMT working paper 2013; Available at SSRN:<http://ssrn.com/abstract=2320464>.
- [9] Escartí A, Gutiérrez M, Pascual C, Wright P. Observation of the strategies that physical education teachers use to teach personal and social responsibility. *Rev Psicol Deporte*. 2013; 22: 159-166.
- [10] Escartí1 A, Wright PM, Pascual C, Gutiérrez M. Tool for Assessing Responsibility-based Education. *Universal Journal of Psychology*. 2015; 3(2): 55-63.
- [11] Fathi H. The relationship between coaches leadership behaviors and player sports commitment [msc]. Gilan University 2011. (In Persian)

- [12] Ghasemi H, Farahani A, Iraj Naqandar, R. Designing a model for social exchange role on the responsibility of elite football and futsal referees in Asia. *Organizational Behavior Management Studies in Sport Studies*. 2009; 6(3): 67-79. (In Persian)
- [13] Ghasemi MH, Mehranpour M, Ahmadi M. The efficiency of game related skills in the success rate of team performance in the Iranian Volleyball premier league. *Journal of Strategic Studies in Youth Sport*. 2020; 50: 239-250. (In Persian)
- [14] Goodarzi M, Shojaei A. Presenting a model for developing social responsibility of elite female athletes in cyberspace with emphasis on Instagram, *Organizational Behavior Management in Sport Studies*. 2021; 8(1): 49-61. (In Persian)
- [15] Irani V, Loghmani V, Rohani M, Benar N. Designing a sport commitment model for student – athletes : the role of motivation and satisfaction structures. *Journal of Academic Sports Research*. 2013; (3) 29-48. (In Persian)
- [16] Kabiri Z, Sabounchi, R. Modeling the mediating role of social responsibility in relation to the professional ethics of managers and the civic ethics of fans of Iranian first level football clubs. *Studies of Organizational Behavior Management in Sport Studies*. 2009; 6(23):121-134. (In Persian)
- [17] Keshgar S, Gholamali Biniiaz R. The role of TV. Sport programs in transmitting moral values and role modeling of high school students in west Islamabad. *Journal of Sport Management* 2015; 4: 601- 619. (In Persian)
- [18] Martines P, Martins AR, Vítor Ferreira RB. Personal and social responsibility among athletes. *Journal of Human Kinetics*. 2017; 57: 39-50.
- [19] Moshabaki A, Khalilshojaei V. The relationship between organizational culture and social responsibility. *Journal of Applied sociology* 2010; 4: 37-56. (In Persian)
- [20] Poorshahabady, F. The effect of exercise on socialization and responsibility of individuals. *Congress of Pioneers of Progress*. 2015, Allameh Tabatabai University.(In Persian).
- [21] Rezaei Lori Gh, Nekoei MH. Investigating the effect of organizational citizenship behavior on organizational success. *Sustainable Development Conference*. 2017.(In Persian).
- [22] Robrtson JL, Barling J. Greening organizations through leaders' influence on employees' pro-environmental behaviors. *Journal of Organizational Behavior*. 2013; 34(2): 176 -194.
- [23] Shahsavari Nik SH, Naghshband S. Designing a social responsibility model for Esteghlal of Tehrans Football team cultural and sports club. *Journal of Strategic Studies in Youth Sport*. 2021; 51: 305-326. (In Persian)
- [24] Shakouri, A. (2005). Supportive behaviors and their causes. *Social Welfare Quarterly*. 2005; 18: 1-26. (In Persian)
- [25] Sharma Y. Role of corporate social responsibility in organization. *JBM*. 2013;13(4): 1-8.
- [26] Sousa C, Torregrosa M, Vilderch C, Villamarin F, Cruz J. Commitment of young soccer players. *Journal of Psicothema*. 2007; 19(2): 256-262.
- [27] Tarale M, Natasha B, John N. Sit or play: Examining the relationship between athlete activism and athlete brand image using CRT. *North America Society for Sport Management Conference*. 2017.

[28] Wilson PM, Rodgers WM, Carpenter PJ, Hall C, Hardy J, Fraser SN. "The relationship between commitment and exercise behavior". *Psychology of Sport and Exercise*. 2004; 5: 405-421.

[29] Wright PM, Craig MW. Tool for assessing responsibility-based education (TARE): Instrument development, content validity, and inter-rater reliability. *Measurement Physical Education Exercise Science*. 2011; 15: 204-219.